

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. IV. Argumenta contententia non posse in Deo videri creaturas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

SECTIO QUARTA.

Argumenta contententia, non posse in Deo videri creaturas.

I. *Alibi ostensum est dari in Deo Relationem transcendentalem ad creaturas.*
OBJICITUR primò, falso niti nos fundamentò, dum ideo videri in Deo posse creaturas asserimus, quòd, transcendentaliter ad eas referatur: nulla enim est in Deo hujusmodi relatio, per quam scilicet Deus essentialiter cum creaturis possibilibus connectatur; sic enim ab iis dependeret, & quacunq; etiam vilissimà creaturà, muscà scilicet, aut formicà implicante, implicaret. Sed Disp. 6. Physicorum, Relationem transcendentalem ad creaturas in Deo admittendam esse ostendi, & ad hoc argumentum, quod præcipue urgent adversarii, ibidem sect. primà latè respondi.

II. *Objicitur: si in Deo videantur creaturae, videntur necessarii omnes.*
Objicitur secundo à Durando, quod etiam urget Pater Vasquez loco supra citato, si videantur in Deo creaturæ, videri debent necessarii omnes; essentia enim divina, una est & indivisibilis, & ut talis à Beatis omnibus videtur, cum clarè & intuitivè videatur, & consequenter sicuti est; sed intellectui Beati tam est repræsentativa unius creaturæ, quàm alterius, cum sit æqualiter species omnium; ergo si in unius cognitionem ducat, ducet in cognitionem omnium.

III. *Per visionem intuitivam fieri possunt præcisiones objectivæ.*
Respondetur primò: si per visionem claram & intuitivam fieri possint præcisiones objectivæ, quàm opinionem ut probabiliorem amplexus sum Disp. 25. Log. sect. 1. objectio nullam habet vim; non enim quisquis videt Omnipotentiam, vel Scientiam Divinam, eas necessariò videt adæquatè, etiam ex parte objecti, sed videre unam formalitatem potest, eam videlicet quæ equo, leoni, vel aquilæ respondet, non visis aliis. Juxta quem philosophandi modum, facile ostenditur, quo pacto visis quibusdam creaturis in Deo, non necessariò videantur omnes, sed hæ, vel illæ tantum, secundum diversitatem luminis, aut concursus, quo Deus cum intellectu Beati ad hanc vel illam Omnipotentiam, vel Scientiam formalitatem, his scilicet vel illis creaturis respondentem, videndam concurrat.

IV. *Præcisio objectiva non impedit, quin Omnipotentia videatur prout est in se.*
Neque hinc sequitur, Omnipotentiam ex causâ, inadæquatè hoc modo visam, non videri prout est in se; sensus enim hujus dicti, rem nimirum per visionem intuitivam videri prout est in se, solum est, ut videatur immediatè, & per species proprias, non alienas, seu instar aliarum rerum quas cognoscimus abstractivè. Omnipotentia ergo per visionem præcisivam videtur inadæquatè prout est in se, non adæquatè, seu ita ut omnia cum illâ identificata, per visionem hanc intuitivam exprimantur, sed hæ tantum vel illæ formalitates, seu prædicata, non alia. Plura hac de re Disp. sequente, sectione quartâ.

V. *Alius modus explicandi quo pacto, Deo viso, non videantur necessario omnes creaturae.*
Secundò, etiam in sententiâ negante per visionem intuitivam præcindi posse objectivè, ostenditur, visis in Deo quibusdam creaturis, non videri necessariò omnes: quamvis enim Beati videant totam essentiam divinam, cum sit indivisibilis, non tamen eam vident totaliter, seu expressivè in ordine ad omnes ejus terminos, sed ad plures, vel pauciores, prout Deo, qui se habet instar speculi voluntarii, visum fuerit, sese magis aut minus manifestare. Unde sicut, ut postea dicam, dari poterit visio clara, quæ solum sit repræsentativa intrinsecorum in Deo, nullâ omnino in eo visâ creaturâ,

ita aliæ & aliæ visiones sunt possibiles, per quas unâ & indivisibili tendentiâ Deus in ordine ad has vel illas creaturas exprimat, nullâ factâ de reliquis mentione. Alioqui contra communem Philosophorum sententiam, nec in causâ creata videri possent effectus aliqui, quin videantur omnes, sicque quævis visio causæ creatæ erit ejusdem comprehensiva.

VI. *Antecedens in Deo, non obstat quin minus creatura videantur in Omnipotentia.*
Objicitur tertio, creaturas videri non posse in Omnipotentia, ergo non omnino videntur in Deo; antecedens constat, scientia enim creaturarum in Deo, antecedit aliquo modo virtutem earum productricem, utpote quam ad earum effectiõnem dirigit, ergo videntur in Scientiâ antecedenter ad Omnipotentiam. Sed contra: hoc enim non probat non posse in Omnipotentia videri creaturas, sed non in solâ Omnipotentia; quantumvis enim Scientia eam ratione nostrâ antecedit, cum tamen Omnipotentia ad eas referatur, tanquam virtus illarum productiva, etiam in hac cerni possunt, quamvis non primò in eâ videantur, sed in Scientiâ. Consequentia verò illa, non posse scilicet creaturas omnino videri in Deo, si videri nequeant in Omnipotentia, nulla est; videri enim saltem possunt in Scientia, hæc autem à parte rei non minus est realiter Deus, quàm Omnipotentia.

VII. *Omnipotentia respectu creaturarum, est ab quo nihil prior Scientia.*
Addo, simpliciter loquendo quoad possibilitatem præcisè creaturarum, Omnipotentiam esse priorem Scientiâ: quamvis namque hæc in executione Deum ad prudentem earum effectiõnem dirigit, prius tamen supponuntur creaturæ possibiles, & consequenter virtus earum physicè productiva. Imò in omnibus aliis videmus, scientiam potentia alicujus directricem, potentiam ipsam physicam supponere. Sic ars pingendi supponit in pictore potentiam tractus & lineamenta ducendi, & hæc artem illam antecedit; ad tractus verò illos artificiosè efformandos ars requiritur, sicque sub hac ratione, ut nimirum completè potens sit ad imaginem scitè & artificiosè delineandam, homo artis adminiculum postulat, & potentia ejus physica eam aliquo modo antecedit.

VIII. *S. Augustinus non negat creaturas videri posse in Deo.*
Objicit quartò P. Vasquez hic, Disputatione 51. cap. tertio, S. Augustinum libro quarto de Genes. ad litter. capite trigesimo secundo, ubi ideo ait necessariam in Angelis fuisse cognitionem vespertinam, ut creatura distingueretur à Creatore; ergo juxta S. Augustinum, per cognitionem matutinam non cognoscuntur creaturæ ut distinctæ à Deo, nec secundum esse quod in se habent, sed solum quoad esse illud eminentiale, quod habent in Deo, id verò nihil aliud est, quàm ipse Deus, seu *Creatrix Essentia*. Respondetur, mentem S. Augustini hac in parte satis constare ex dictis supra sect. 2. num. 6. ubi clarè ostendi, affirmare S. Doctorem creaturas quoad esse etiam illud quod in seipsis habent, in Deo per cognitionem matutinam conspici. Hoc ergo loco, solum vult, necessariam esse cognitionem vespertinam ut creaturæ non quoad rem tantum, sed etiam quoad modum, per cognitionem scilicet à cognitione Dei distinctam, cognoscantur, & in proprio genere, ut ex textu ipso est manifestum.

IX. *In causâ creatâ cognosci nequeunt effectus, ergo nec in increatâ, par enim utriusque est ratio: antecedens probatur, alioqui Angelus animam comprehendens, infinitos in eâ actus possibiles, imò etiam supernaturales, cognosceret. In primis multi negant posse Angelum comprehendere animam, saltem naturaliter. Secundo, longè plures negant ad comprehensionem naturalem requiri*

Deum respectu creaturarum, est speculum voluntarium.

Antecedens in Deo, non obstat quin minus creatura videantur in Omnipotentia.

Omnipotentia respectu creaturarum, est ab quo nihil prior Scientia.

S. Augustinus non negat creaturas videri posse in Deo.

In causâ creatâ cognosci nequeunt effectus, ergo nec in increatâ, par enim utriusque est ratio: antecedens probatur, alioqui Angelus animam comprehendens, infinitos in eâ actus possibiles, imò etiam supernaturales, cognosceret. In primis multi negant posse Angelum comprehendere animam, saltem naturaliter. Secundo, longè plures negant ad comprehensionem naturalem requiri

requiri cognitionem terminorum, & effectuum supernaturalium, de quibus postea. Tertio dico, nil in eo esse incommodi ut Angelus Angelum, aut animam comprehendens, infinitos in iis actus possibiles abstractivè & imperfectè, seu, ut aiunt, quoad *An est*, ut bene hic advertit Arriaga, cognoscat.

X. Dices: Ergo Angelus se, vel animam comprehendens, cognoscat etiam omnes species & individua possibilis, cum Angelus & anima possint circa eorum singula actu aliquo naturali versari. Respondetur, cognitionem illarum rerum multò adhuc futuram imperfectiorem cognitione actuam; cum enim species illæ & individua per hunc actum comprehensivum cognoscantur, non in seipsis immediate, sed solum in actibus, actus verò, ut numero præcedente vidimus, imperfectè tantùm, & confusè sciuntur, longè magis imperfectè & confusè cognoscuntur species & individua, cum magis adhuc mediatè innoscant, & non nisi per medium imperfectè cognitum, nempe actus percipiuntur, sicque uno gradu magis à claritate distant, quàm actus in quibus cognoscuntur.

XI. Obijcitur sextò: Creaturae non sunt in Deo, ergo non possunt in Deo cognosci. Distinguo antecedens; non sunt in Deo formaliter, concedo antecedens; non sunt in Deo eminenter, id est, non est in Deo virtus earum productiva, nego; hoc autem sufficit ut in Deo cognoscantur; prædicatum namque illud, cum essentialiter ad creaturas referatur, necessariumque cum iis habeat connexionem, intellectum ad illarum cognitionem manuducit quodammodo, easque in se veluti in causà manifestat. Nec refert, res creatas variis esse imperfectionibus permixtas, res enim perfectior imperfectionem, ut producere, ita manifestare potest, & in illius cognitionem ducere.

XII. Obijcitur septimò: Creaturae possibilis, actu nihil sunt, cum non existant, ergo cognosci nequeunt in Deo, nec terminare visionem. Sed contra: indubitatum enim videtur, ea quæ actu non existunt, terminare posse abstractivè actus aliquos intellectus, & voluntatis; nos enim de rebus purè possibilibus loquimur, nempe de alio Cælo, Sole, Antichristo, non existentibus; inquirimus an alius mundus, alia series rerum possit à Deo produci, ergo de istis cogitamus, & hæc objecta repræsentamus.

XIII. Deinde, Deus per scientiam simplicis intelligentiæ res purè possibilis sibi repræsentat. Quamvis enim sit inter Theologos dissensio, utrum eas immediate in ipsis cognoscat, an in seipso, nullus tamen negat Deum eas verè repræsentare, & cognoscere, nec volunt scientiam Divinam sistere adequatè & ultimè in Deo, & objecto increato, sed ulterius tendere eam dicunt in objecta creata, resque à Deo distinctas, quamvis in Deo, ut in medio cognito, repræsentatas.

XIV. Ratio denique à priori est: terminare etenim cognitionem, non est aliquid physicè in eà efficere, sed merè se habere objectivè, sicut se habent entia rationis, & negationes, quæ, esto cognoscantur, & actum cognitionis, tum Divinæ, tum intellectus creati terminant, ut dicam numero sequente, nullo tamen modo influunt. Adde, homines, frequenter sanitatem appetere, quæ tamen non solum actu non existit, sed sæpe nequidem est futura, sed merè possibilis.

XV. Obijcitur denique octavò: peccata, Entia rationis, & negationes Deus non continet, utpote quæ non potest producere, ergo nec cognosci poterunt in Deo. Respondetur, hæc omnia cognosci saltem posse in Scientia Dei, Deus enim ea perfectissimè cognoscit. Peccatum etiam, quoad positivum quod dicit, cognosci potest in Omnipotentia, cum ad illud physicè Deus concurrat.

XVI. Quædam circa visionem creaturarum in Deo. *Ubi de intentione, & extensione visionis & luminis.*

EX dictis infero primò: in variis Dei Attributis videri posse creaturas. Inprimis, omnes omnino creaturæ possibilis videri possunt in Omnipotentia, tanquam in medio cognito; cum enim illas contineat, optimè potest in earum cognitionem ducere. Deinde, ut in fine sectionis præcedentis dixi, cognosci possunt omnia tam possibilis quàm impossibilis in Scientia, utpote quæ est formalis & vitalis eorum expressio. Tertio in voluntate, si qua sit volitio circa purè possibilis, de quo alibi. Quarto in Processione activâ & passivâ verbi, quæ est dictio creaturarum; quod fortè de Processione etiam Spiritus Sancti dicendum. Sed de hoc postea.

Infero secundò: quando dicitur Deus per visionem beatam repræsentari immediate, creaturæ mediatè, non esse ita intelligendum, quasi detur una visio ad Deum, alia orta ex priori, terminata ad creaturas, ut vult Vasquez citatus, disp. 50. sed solum dicitur visio mediatè dari ad creaturas, immediate ad Deum, quia directè in eum fertur, ad illas autem solum indirectè, & secundariò, quantum scilicet Deus visus ducit tanquam medium cognitum in cognitionem creaturarum. Dicitur itaque visio creaturarum mediata, non quòd alia visio Dei mediet, sed quòd in eadem visione mediet objectum, Deus scilicet, in quo cognito tanquam in medio cognoscuntur, sicque est visio creaturarum mediata, mediatione non actuam, sed objectorum.

Infero tertio: Licet intentio propriissimè sumpta in visione, sit in ordine ad idem objectum, sicut intentio in aliis qualitatibus, calore, frigore &c. desumitur in ordine ad idem subiectum, quandoque tamen visio extenditur ad novum objectum, licet sit extensio respectu creaturæ cognita, est tamen intentio respectu Dei, seu objecti formalis, quod per hoc non extensivè tantum, sed intensivè clarius videtur. Existimo nihilominus, Deum in ordine ad eandem creaturam posse clarius & clarius videri, nullo novo in eo objecto apparente, sicut etiam clarius & clarius videri potest, nullà omnino in eo visâ creaturâ, nec objecto secundario. Sicut qui videret essentiam divinam, nullâ visâ in ea creaturâ, posset ferventiùs eam & ferventiùs amare.

Licet autem possint creaturæ per diversas partes visionis repræsentari in verbo, ita ut per unam partem visionis videatur hæc creatura in verbo, per aliam alia, & sic de cæteris, existimo tamen cum Suarez 1. o. 1. in 3. par. sect. 3. posse dari visionem indivisibilem quæ plures in Deo creaturas repræsentet, imò infinitas, quas omnes ita indivisibiliter respiceret hæc visio, ut si unam desineret repræsentare, periret. Nec tamen esset hæc visio infinita, sed substantialiter solum diversa à visionibus repræ-

SECTIO QUINTA.

Inferuntur quedam circa visionem creaturarum in Deo. *Ubi de intentione, & extensione visionis & luminis.*

I. Creatura omnes videri possunt in Omnipotentia.

II. Quo sensu dicitur Deus per visionem beatam repræsentari immediate, creaturæ mediatè.

III. Quæ ratione intelligenda sit intentio visionis beatificæ.

IV. Dari potest visio indivisibilis, quæ infinitas in Deo creaturas repræsentet.